

CRÒNICA D'UNA JORNADA: LA FISCALITAT A LA REPÚBLICA CATALANA

Barcelona, dissabte 5 de novembre de 2016

Amb aquesta primera jornada, Esquerra Republicana inicia el cicle de jornades sectorials de la campanya “La República que farem” amb el propòsit de presentar i debatre, en cadascun dels àmbits sectorials, els pilars de la nova República. En Pere Aragonès, secretari nacional de Política Econòmica i Coneixement d'Esquerra Republicana, va ser l'encarregat de donar la benvinguda i fer-ne la presentació. La campanya té per objectiu dibuixar les aportacions de l'àmbit de l'independentisme republicà i d'esquerres en el procés constituent que s'està iniciant. Queda clar quin és el continent, el que ell anomena la caixa d'eines, la República, ara cal definir quines seran les eines que utilitzarem. Aquesta és una jornada que projecta les propostes d'Esquerra Republicana per a la República Catalana, un procés que no està absent de dificultats i que haurà de vèncer els obstacles que ens trobarem pel camí, que s'han de vèncer amb el que és la fortalesa del procés d'independència: la transversalitat i la unitat.

Entrant en matèria, en Pere Aragonès planteja tres reflexions. La primera, **quin ha de ser el disseny de la fiscalitat d'aquest país i a quins objectius ha de respondre?** És a dir, definir l'instrument a partir del qual ens permetrà dotar les partides de despesa del nostre estat de benestar. **Quins són els reptes dels serveis públics en els propers anys en que ens trobarem?** Tenim un escenari d'un progressiu envelliment de la població. En els escenaris de sostenibilitat del deute de la Generalitat, la variable fonamental de la despesa és l'evolució demogràfica. Amb el progressiu envelliment de la població, si no som capaços de tenir noves eines per fer-hi front, no serà sostenible ni l'endeutament de la Generalitat ni mantenir els nivells de despesa actual. El procés d'independència és l'eina per la qual cal apostar, sinó no serem capaços de poder dotar els nostres serveis públics dels recursos pressupostaris necessaris per fer front als reptes que tenim en el futur, per exemple en l'àmbit de la salut, dels serveis socials, les pensions o en el camp per mitigar els efectes del canvi climàtic. Segona reflexió. Els canvis productius que s'estan produint en l'àmbit de la globalització, en el que hi ha alguns intents progressius d'aturar el procés d'integració dels mercats, mentre es mantingui l'intercanvi comercial, mentre continua la millora tecnològica i mentre es millorin la capacitat de transport de mercaderies i d'intercanvi d'informació, això transforma el nostre sistema productiu. Tenim un sistema fiscal determinat per l'estat espanyol, que dóna certs marges a l'àmbit autonòmic, que la Generalitat ha utilitzat pràcticament en la seva totalitat però que no tenen un gran impacte en la despesa. Aquests canvis productius que s'estan produint, amb una profunda transformació cap al capitalisme digital, s'estan aplicant a un sistema econòmic que respon a esquemes que es van establir després de la Segona Guerra Mundial en el que es va generar l'estat del benestar. Per tant, estem aplicant un sistema generat a la post-guerra a una economia que en setanta anys ha canviat molt, i per tant hi ha ineficiències notables. **Quins són els reptes de canvis estructurals de futur?** Tenim una fiscalitat que descansa en tres impostos, excloent les cotitzacions fiscals. En l'àmbit del consum, amb l'IVA. Amb el progressiu envelliment hi haurà canvis en el consum, en l'àmbit europeu s'ha anat tendint a un increment de la fiscalitat en l'àmbit del consum. És evident que amb una població més envellida canviarà la preferència del consum per l'estalvi. En l'àmbit de la renda, amb l'increment de les desigualtats que hi ha hagut i on els impostos del treball són un instrument per revertir aquestes desigualtats, s'haurà de ser capaç de perseguir el frau fiscal en la imposició de les rendes del treball tenint en compte que hi ha un sector molt important, des del punt de vista de l'acumulació de rendes, que s'escapa d'aquest circuit. I tercer, veure com som capaços de dissenyar una imposició sobre els beneficis empresarials, el que ara és l'Impost de Societats, que sigui capaç alhora d'afavorir el desenvolupament econòmic del nostre país i evitar l'elusió fiscal i competència fiscal que hi ha entre

diferents països europeus. És imprescindible que hi hagi cooperació en l'àmbit públic per aconseguir una harmonització dels impostos en el mercat interior europeu. I finalment, altres elements a tenir en compte: els impostos relacionats amb les externalitats negatives. És a dir, aquelles mesures fiscals que tenen la voluntat extra fiscal, no només de recaptació sinó també de canviar comportaments de les persones o de les empreses en les que s'aplica aquesta fiscalitat. Bàsicament, impostos de caràcter ambiental. Per tant, el canvi tecnològic, el repte demogràfic i el canvi climàtic són els tres reptes que tant des del punt de vista de la generació de recursos com d'atendre les necessitats de despesa han d'estar en la reflexió sobre una fiscalitat de futur.

Els pilars econòmics de la República Catalana

A continuació, l'Albert Castellanos, president de la comissió sectorial de Política Econòmica i Financera presenta "Els pilars econòmics de la República Catalana". Tal com assenyala, aquesta presentació és l'inici d'un procés de participació on tothom hi pot fer arribar les seves propostes a través del portal web larepublicaquefarem.cat. Tot seguit, l'Albert presenta els quatre pilars en matèria de Política Econòmica:

1. Un estat emprenedor amb un protagonisme actiu en l'economia, que fomenti els nous sectors productius i inverteixi en innovació. Aquí es planteja un sector públic que assumeixi un rol actiu com a agent econòmic, no només que exerceixi com a regulador dels mercats, sinó també com a inversor en infraestructures bàsiques de transport que condiciona el desenvolupament econòmic de país, per exemple, el corredor mediterrani. Un estat amb un rol actiu d'activació econòmica a través de la capacitat de compra a través dels serveis de contractació per fomentar el teixit productiu local i la innovació en els diversos sectors econòmics. I per últim, un rol actiu com a agent de dinamització i promoció de la innovació del país que assumeixi riscos que sovint no assumeix el sector privat, per exemple que el sector públic fomenti un Fons d'Innovació.

2. Una fiscalitat justa i eficient, que garanteixi l'estat del benestar i la funció redistributiva i fomenti la competitivitat i prosperitat compartides. Aquí es planteja una fiscalitat al servei de la majoria, les persones que ens guanyem la vida a través de les rendes del nostre treball, les petites i mitjanes empreses i els autònoms. Per tant, s'aposta per un sistema fiscal més simple que sigui més eficient i no creï distorsions amb aquells que no tenen prou recursos per fer enginyeria fiscal, que carregui menys les rendes del treball i dissuadeixi la competència fiscal en les rendes de capital, aquelles que tenen més facilitat de traslladar-se d'un país a l'altre per obtenir més beneficis fiscals. A l'hora de parlar de polítiques fiscals s'ha de parlar de polítiques supra-nacionals i definir quina Europa volem en aquest procés d'harmonització.

3. Rescatar les finances de l'especulació i posar-les al servei de la prosperitat, l'economia productiva i els drets dels consumidors, i evitar l'exclusió financera. Aquí es planteja un sistema financer orientat al servei de l'economia productiva i no de l'especulació o el guany financer a curt termini. La primera de les condicions és poder garantir la diversitat en l'oferta de crèdit o de finançament, això passa per una regulació que afavoreixi el finançament alternatiu al finançament bancari, amb mètodes de finançament alternatiu del que ens poden oferir els bancs. Després del procés de concentració bancari que s'ha viscut, hem de prendre algunes prevencions de manera que hem de garantir que no hi hagi abús de posicions de domini per part de les entitats bancàries. I per últim garantir la seguretat dels inversors minoristes, és a dir, hem d'assegurar que les persones puguin treure profit del seu estalvi a través dels seus dipòsits, avui gairebé impossible, o d'inversió en fons d'inversió, de manera que puguin utilitzar els seus diners per invertir en altres projectes, probablement de forma col·laborativa, amb plena seguretat.

4. Uns mercats regulats (energia, telecomunicacions, etc.) i una política de competència al servei de l'interès general. Aquí es planteja una política de competència al servei de l'interès general. La política de defensa de la competència efectiva és la primera política de pre-distribució

de rendes. El fet que tothom jugui en igualtat de condicions en un mateix terreny de joc és el que ens permet que hi hagi una igualtat d'oportunitats efectiva i que s'evitin posicions de domini per part de multinacionals o per operadors amb més capacitat d'influència. Hem de reivindicar una política de defensa de la competència amb una política competitiva d'integració del mercats regulats i amb uns organismes reguladors que siguin capaços de regular sectorialment cadascun dels seu àmbits, amb plena independència i amb un únic comandament, que faci de forma continuada un retiment de comptes a la ciutadania a través de les seves cambres de representació, i evolucionar cap a un concepte de defensa de la competència més integral que també incorpori conceptes com la competència lleial amb respecte a l'entorn o responsabilitat social amb els treballadors de l'empresa.

Quina fiscalitat per a la República Catalana i Europa

La primera de les taules de debat va tractar sobre la fiscalitat de la futura República Catalana en el marc europeu i internacional, a càrrec d'Ernest Maragall, eurodiputat, i Marta Espasa, directora general de Tributs i Joc de la Generalitat de Catalunya, en que es va posar de manifest quina és la limitació de la sobirania fiscal dels estats en l'escenari internacional i la necessitat de revertir el sistema fiscal actual que penalitza les rendes del treball més baixes i afavoreix a les rendes del capital i els beneficis empresarials.

En primer terme, pren la paraula l'Ernest Maragall que pretén pensar en veu alta al voltant de tres qüestions: què vol dir avui sobirania fiscal, què s'està fent al respecte a instàncies internacionals i quines grans opcions o vies s'obren per al futur model de fiscalitat de la República Catalana. La primera qüestió que planteja és **què vol dir avui sobirania fiscal?** Fins a quin punt és compatible la sobirania fiscal i la llibertat de moviments de capital? Altrament dit, podem evitar que les grans fortunes i els beneficis empresarials s'ubiquin allí on paguin menys impostos? Una primera resposta és que no estem aconseguint prendre decisions per evitar-ho. La tendència a pagar menys impostos s'ha anat configurant com a tendència en les gestió dels recursos. En tot cas, els Panamà papers i el Luxemburg leaks han evidenciat com i on s'amaguen les fortunes i els beneficis empresarials; i en tots dos casos, amb una xarxa de complicitats que comença als propis estats i continua amb l'enginyeria fiscal de despatxos d'advocats i auditors del sistema financer. La multa de la CE a Apple, i indirectament a Irlanda, són un altre bon exemple dels límits de la sobirania fiscal estatal. En aquest cas, fins a quin punt un Estat, en comptes d'evitar la fugida de capitals, en fa de pol d'atracció? Recordem que Irlanda el 2015 va veure créixer el seu PIB en un 26%; òbviament, tot fictici: la seva renda nacional gairebé no va augmentar i avui se situa per sota del 70% del seu PIB. Tot plegat ha desencadenat un cursa cap avall (race to the bottom) dels impostos a fortunes i beneficis empresarials que explica que:

- el tipus nominal mig sobre els beneficis empresarials hagi passat, a la UE, del 30% a menys del 25% (molt per sota del 40% dels EUA).
- la contribució de les corporacions hagi passat d'un ja petit 3,2% PIB UE a un 2,6%.
- l'elusió fiscal dins la UE s'estimi al voltant dels 100.000 milions/any.

La segona qüestió és, si això no es pot resoldre a nivell d'estat, **què s'està fent a nivell supranacional?** Dins la UE, la multa a Apple ha fet més per la legitimitat de la pròpia UE que per resoldre el problema: només ataca "l'ajut d'estat", atès que la fiscalitat és "suposadament" un competència estatal i qualsevol qüestió fiscal demana unanimitat dels estats membres. No ataca a Irlanda per tenir un tipus del 12,5%, la meitat de la mitjana UE actual, i fins del 6,5% per les empreses tecnològiques. Amb tot això, hi té alguna cosa a veure el trasllat de Grifols? En tot això només hi ha una evidència positiva: el reconeixement de la qüestió. Pel que fa a l'FTT, inicialment pensat per frenar els moviments especulatius, com la taxa de transicions financeres, encara està en estudi i només acceptat a 10 països; els altres s'han despenjat. Recentment, la CE ha tornat a

posar sobre la taula el CCCTB: una sola declaració d'impostos i assignació de beneficis a cada país, i pagament segons el seu tipus, en funció de vendes, personal i actius de l'empresa a cada país. Aparentment, i si prospera, s'acabaria amb la transferència de beneficis a països de baixa tributació. Ara bé, també inclou generosos beneficis per a l'R+D i pel finançament de subsidiàries, com a caramel per convèncer a les empreses. Potser acabarem amb el frau fiscal a còpia d'eliminar els impostos? Per la seva banda, l'OCDE segueix impulsant el BEPS –definició comptable comuna per evitar l'erosió de beneficis- i, més important, segueix defensant l'eradicació dels paradisos fiscals. Més modestament, Esquerra Republicana-Nova Esquerra Catalana al Parlament Europeu ha denunciat IKEA, BASF, Inditex... per les seves pràctiques. Per exemple: ubicar la propietat intel·lectual a Holanda, on els royalties tributen molt poc, i fer-los pagar a totes les botigues per transferir beneficis; finançar subsidiàries amb préstecs, els interessos dels quals no tributen, des d'un holding ubicat a Luxemburg, on els interessos cobrats a filials tampoc no tributen. La tercera qüestió és **quins graus de llibertat per a la República catalana?** Hem de començar per reconèixer que no molts. Dins o fora d'Espanya, dins o fora de la UE, la sobirania fiscal dels estats és, avui dia, una quimera. Una opció és el risc és que això acabi suposant que els estats gestionin una mena de caixa de resistència sindical –impostos dels treballadors i consumidors per a prestar uns serveis a la comunitat que, a més, cada dia gestionen més les empreses i menys els estats. Al capdavant hi ha qui afirma que tots els impostos els paguen, de fet, les empreses, puix que l'IRPF dels treballadors es deriva d'uns salaris que elles paguen, com també paguen l'IVA. Una altra opció és mirar de competir amb Irlanda, Holanda i Suïssa. Hi ha qui ho proposava arran la fugida de Grífols. Una tercera opció és entendre que, igual que el clima, això és quelcom que depassa les fronteres i que cal resoldre-ho globalment: COP21, per exemple. De fet, els països avui dia més damnificats per l'elusió fiscal són a l'Àfrica... I Espanya és en bona part responsable amb el seu ETVE –empreses tenidores de valors estrangers- que permeten no tributar a qui ubica a Espanya el holding d'empreses foranes pels beneficis d'aquestes. Amb tot això, l'atac a la globalització és gairebé inevitable, si bé el problema no és tant això com que s'hagi aprofitat per desmuntar les bases de l'estat del benestar. D'altra banda, és evident també que una globalització econòmica demana una equivalent globalització política i que aquesta ha de ser per força multinivell. I és aquí on estem: reivindicant el dret a gestionar el nostre nivell –la República Catalana- i alhora el dret per participar a les decisions que cal prendre a nivell supranacional. La qual cosa vol dir que, a més de la desconexió, cal preparar la nostra connexió supranacional amb la UE, l'OCDE i Nacions Unides. I per acabar una reflexió final, que és important a l'hora de dissenyar la fiscalitat de la República. Primera, Espanya és el país amb la pressió fiscal més baixa de l'Europa occidental, incloent Portugal i Grècia. Segona, els països de la UE amb major pressió fiscal, com ara els països nòrdics, també són aquells que tenen una més alta productivitat. I no és una simple correlació: allí on més i millor s'alimenta l'hoste social, més rendes es generen. En definitiva, som necessaris perquè Europa guanyi aquest debat.

A continuació pren la paraula la Marta Espasa. Abans de començar planteja dues prèviues. Una, que disposar d'un estat català propi d'entrada significaria que disposaríem d'un increment d'ingressos del voltant d'uns 6.000 milions d'euros, un 6% del PIB. La segona, és que la fiscalitat és un instrument per recaptar. El primer que hem de decidir és **quin nivell de despesa volem tenir?** Un cop tinguem dissenyat el cost de despesa podrem dissenyar el sistema fiscal. Actualment, estem a nivells baixos de despesa en relació al PIB en comparació amb els països de la UE. Hem d'entendre que el sistema fiscal és un tot i per tant l'hem d'analitzar en la seva globalitat. No tots els impostos serveixen per a tot, alguns tindran uns objectius redistributius, i per tant podran ser més progressius, i d'altres tindran un caràcter mediambiental. La manera de fer-ho és, per exemple, el cas del Regne Unit, en el que es va encarregar de fer un disseny òptim de sistema fiscal. Primer, la societat ha de decidir el nivell de recaptació que es vol i quin és el nivell de redistribució que ha d'assumir el sistema fiscal. La redistribució es fa sobretot a partir de la despesa però el sistema

fiscal hi té també un pes important. A nivell de l'OCDE, tres quartes parts de la redistribució és fa via despesa (pensions, subvencions, etc.) i una quart part a través del sistema fiscal. En aquests moments en que la disparitat de la renda ha augmentat a tot arreu, però sobretot també a Espanya i a Catalunya, tenim un problema que l'hem de resoldre que és el de la redistribució i d'intentar fer societats més igualitàries. El sistema fiscal hi pot jugar un paper, la qüestió és fins a on en el que s'hauran de buscar certs equilibris. Una vegada es tingui clar quins són els objectius que ha de perseguir el sistema fiscal, recaptatori i redistributiu, s'han d'establir uns principis. **Quins principis per a un sistema fiscal?** El més important és el d'equitat, el de justícia, perquè sinó la societat no ho acceptarà. La societat ha de veure que el seu sistema fiscal és just. Tractar igual a iguals i tractar diferent a qui tenen rendes o comportaments diferents. El segon, el de suficiència financera, en que es generin el recursos necessaris per finançar la despesa pública. I tercer, el d'eficiència, que no penalitzi el creixement econòmic. A la vegada, hi ha altres principis de caràcter més tècnic però que també són importants. Un, la simplicitat, que sigui fàcil i comprensible, perquè així és més eficaç a l'hora de recaptar i evita molta conflictivitat judicial. Segon, ha de donar seguretat jurídica. Tercer, ha de ser estable en el temps, al marge que es vagi actualitzant. Per tant, hi ha d'haver uns principis generals bàsics i uns complementaris tècnics per un sistema fiscal equilibrat. **Quina estructura ha de tenir la fiscalitat catalana?** El sistema fiscal català ha de ser homologable al dels països de la UE i als països més avançats, tant en el pes relatiu com en la pròpia estructura. Actualment, el sistema fiscal espanyol és lleugerament progressiu però té un punt feble molt fort: el 20% de les llars més pobres estant suportant un tipus impositiu efectiu del 28%, només suporten més esforç fiscal el 5% de la població més rica. Això és una distorsió realment important. El 20% de les llars està fent un esforç fiscal desmesurable, que no li correspon. A què és degut això? Bàsicament és degut a dos impostos: l'IVA, que és de caràcter regressiu, i les cotitzacions socials. El fet que les cotitzacions tinguin bases màximes i mínimes fa que el sistema acabi sent regressiu, perquè els individus que tenen salaris més baixos han de contribuir molt més en relació als treballadors que tenen salaris més alts. Per tant, hem d'abordar la qüestió. El nostre sistema fiscal haurà de contribuir a un a millor redistribució de la renda i homologable amb el de la resta dels països europeus. La pressió fiscal a Espanya està molt per sota de la mitjana de la UE, que està al voltant del 34,5% del PIB. Què vol dir això, que paguem pocs impostos? És relatiu. Si mirem els tipus impositius nominals, els que la llei estableix, estem més o menys al voltant de la mitjana: amb IVA estem al 21%, en Societats al 30%, amb renda uns nivells elevats... Llavors tenim un tipus nominals alts i en canvi tenim una pressió fiscal baixa. Quines poden ser les raons? Doncs bàsicament dos. Un, el frau fiscal o l'elusió fiscal i l'altre els beneficis fiscals, en que les grans empreses són especialistes en buscar esclatxes a través de l'enginyeria fiscal per treure'n millors beneficis. De fet, els beneficis fiscals no només són deduccions, també són exempcions, règims especials, tipus impositius diferents... que generen molta pèrdua de recaptació. Els impostos haurien de tenir bases imposables molt àmplies i tipus impositius molt baixos. Quant a estructura, hem de tenir uns impostos semblants als de la UE, per tant hem de tenir un impost sobre la renda, de Societats, que gravin el capital, impostos especials i, cada vegada més, impostos mediambientals, començant pels hidrocarburs, la idea que qui contamina paga. Per acabar en quan a l'estructura, Espanya té un pes molt important en les cotitzacions socials, en el que el treball està molt gravat. A Espanya representen el 37% del total i a la UE només el 30%. I on estem també molt allunyats és en la imposició indirecta, amb l'IVA i amb impostos especials. Els impostos indirectes representen a la UE el 40% i a Espanya el 33%. Les cotitzacions pesen 7 punts percentuals més que la imposició indirecta. Cal anar en compte perquè la imposició indirecta pot ser regressiva, però no sempre. I s'hauria d'avançar cap a una política fiscal verda, mediambientalista, que lluiti contra el canvi climàtic. **Quines són les grans conclusions?** La creació d'un estat és una oportunitat per dissenyar un sistema fiscal nou des de zero definint els principis que ha de tenir. Hem de tenir un sistema fiscal que ens permeti poder finançar la despesa social que tenim i la que tindrem, especialment tenint en compte l'envelliment progressiu. Cal tenir un sistema fiscal similar a la dels

països europeus. S'ha d'avançar en la lluita contra el frau i l'evasió fiscal. I abordar els beneficis fiscals per a que puguin ser mol més homologables. A tall d'exemple, l'impost de Societats al 2014 el tipus legal era del 30% mentre que el tipus efectiu de les grans corporacions era el 6'8%, hi ha una diferència enorme, això no té sentit. En canvi les petites i mitjanes empreses tenen un tipus nominal més baix i acaben fent un esforç fiscal superior. I finalment, cal revisar l'estructura, què fem amb els impostos del capital, aprofundir en els impostos mediambientals i reduir les rendes que graven el treball, sobretot a les persones que tenen unes rendes del treball més baixes.

Com ha de ser el sistema fiscal de la República Catalana

L'Ester Capella, diputada al Congrés de Diputats, és l'encarregada de presentar i moderar la segona taula rodona dedicada a parlar sobre com ha de ser el sistema fiscal de la República Catalana, en la que intervenen en Xavi Casanovas, portaveu de la Plataforma per una Fiscalitat Justa, Miguel Angel Mayo, portaveu del sindicat GHESTA a Catalunya, i Judit Vall, directora del Centre de Recerca en Economia i Salut de la UPF.

Quines seran les necessitats de despesa que tindrem? Per respondre aquesta pregunta pren la paraula la Judit Vall. La intervenció la planteja en dues parts. La primera, contextualitzar quina ha de ser la despesa en polítiques socials en comparació amb altres països europeus. I a la segona part intentar quantificar per veure com serà la despesa en polítiques socials en el futur, per exemple l'impacte de l'envelliment de la població. En parlar de polítiques socials es refereix a despeses de malaltia i assistència sanitària, invalidesa, vellesa, supervivència, família/fills, atur, habitatge i exclusió social. **Quina despesa en polítiques socials?** Primer mostra les dades per comparar la despesa en protecció social sobre el PIB de Catalunya, amb la d'Espanya, Suècia i Regne Unit, Alemanya i França, Itàlia i Portugal, Hongria i Romania. A Catalunya la despesa social està al voltant del 21,5%, només Romania està a un nivell inferior, la resta de països tenen una despesa molt superior a la que hi ha Catalunya. També es pot mostrar en quantitat euros per habitant. A Catalunya ens situem a 4.600 euros per habitant, al mateix nivell d'Espanya, i a poca diferència dels països del nord i del centre d'Europa. Per què passa això? En la despesa, el numerador és el mateix, el que canvia és el denominador. Com que Catalunya té un PIB relativament alt respecte la població, quan ho dividim pel nombre d'habitants trobem una despesa més inferior. Per tant, hi ha marge per augmentar-ho. Si mirem per partides, la que es més gran és la despesa per vellesa (prestacions per jubilació). La de malaltia i assistència sanitària és relativament alta però ha anat decreixent del 2009 al 2013 i les altres són relativament baixes i estables a través del temps. Si comparem la partida de vellesa respecte els altres països, la situació de Catalunya passa del 6,6% al 8,3% del PIB, és una de les despeses més baixes respecte dels països del nord i centre d'Europa. En la despesa de família/fills Catalunya és la que té la despesa més baixa, al voltant del 1% del PIB, mentre que a països com Alemanya tenen un nivell de 3,2%, tres vegades més que el nivell català. La partida de malaltia i assistència sanitària, a Catalunya ha baixat del 6% al 2009 al 5% el 2013, i torna a ser un dels països amb una despesa inferior en relació a Europa. Aquesta és la situació com està fins ara segons les dades d'Eurostat. Llavors què podem esperar pel futur? Veiem que hi ha una tendència molt clara a la baixa natalitat, un augment de l'esperança de vida (cada 10 anys s'augmenta en un 1,5%) i això fa que hi hagi una disminució del volum de població que està ocupada respecte a la població que està retirada. **Quina despesa en polítiques socials en el futur?** Quant de greu és aquest envelliment de la població? Segons dades de l'Idescat, es mostren les dades del 2013 al 2050 de com s'espera que evolucioni la població per grups d'edat. Els més joves, de 0 a 15 anys, ara tenim una població de 1.300.000 que disminuirà al 1.100.000 el 2050. La població en edat de treballar, de 16 a 64, passarà de 5 milions a 4.380.000 persones. En canvi, la població de més de 65, passarà de 1.300.000 persones a

2.500.000 de persones retirades, pràcticament es doblarà. Això, vist d'una altra manera, és l'índex de dependència en que es mesura la població, el nombre de persones de més de 65 anys per cada 100 persones que tenen l'edat de treballar. Per cada 100 persones que hi ha en edat de treballar, hi ha 26 persones en edat de jubilació, el 2050 augmentarà fins a 55. Per tant, si no hi ha canvis polítics hi haurà augment en despesa social en vellesa, en malaltia i assistència sanitària i invalidesa. En canvi, disminuirà la despesa en família i fills per la disminució de la natalitat. D'altra banda, hi ha tres partides (exclusió, supervivència i habitatge) que depenen de les polítiques que es facin i del partit que estigui en el govern. I després la despesa en atur que va molt lligada al cicle econòmic. **Què s'espera del cicle econòmic?** És molt difícil de predir, però els indicis que veiem de moment són que respecte a la taxa d'atur la UE ha estat molt estable, a Catalunya i a Espanya ha augmentat molt per la crisi, però veiem que la disminució de l'atur a partir del 2013 sembla que a Catalunya sigui més pronunciada que a la resta d'Espanya, fins i tot ha arribat el 2015 a estar per sota del 20% d'atur. Això continuarà? Si veiem les dades del creixement econòmic, el 2016 hi ha una previsió de desacceleració del creixement econòmic i que el PIB s'estabilitzarà al 2,9% i al 2,7% de creixement, a Espanya al 2,7% i al 2,4%. Per tant, **quines són les possibles solucions?** Quines eines hi han disponibles? Una de les possibles solucions per poder fer front a aquest augment de la despesa social que hi haurà és augmentar les cotitzacions, una altra no gaire popular és disminuir les pensions. Es poden incrementar altres impostos per finançar aquest augment de la despesa social. Es pot augmentar l'edat de la jubilació. Només pel fet de ser un país independent s'alliberaria un 6% dels recursos. Es pot reduir el frau fiscal i l'economia submergida. Es poden introduir elements per complementar la pensió després de la jubilació. Es pot incentivar l'estalvi privat a través de plans de pensions. I moltes altres. S'ha d'intentar pensar que es necessitaran recursos només pel canvis demogràfics a part dels canvis polítics que hi pugui haver-hi.

El següent en prendre la paraula és el Xavi Casanovas. En primer lloc presenta la Plataforma per una Fiscalitat Justa, un espai de la societat civil creat el 2010 per començar obrir el debat de la fiscalitat amb criteris d'equitat, justícia i progressivitat. **Com podem corregir els efectes adversos de la competència fiscal internacional?** No té la resposta, però comparteix el diagnòstic. En aquest moments, la tríada, aquesta paradoxa que és la sobirania dels estats-nació, la democràcia i la globalització econòmica, el que anomenen el trilema de Rodri, és que aquestes tres qüestions alhora no són possibles. Aquest és l'escenari en el que estem, aquest problema no té solució per la raó de la manca de sobirania dels estats respecte la globalització econòmica en la que ens trobem. Per tant tenim, un problema que no té solució però hem d'apuntar cap a una agenda política per trencar aquest esquema de possibilitats en la que ens trobem i apuntar cap a una agenda de possibilitats noves. La primera qüestió, el context de condicions ens ha portat a un augment dels impostos indirectes, un augment dels impostos a les rendes del treball i veiem una caiguda del pes relatiu de les rendes del capital, sobretot a la part de IRPF de la imposició del capital i a la part que correspon a Patrimoni, Successions, etc. L'evolució de l'Impost de Societats en el tipus nominal ha caigut a nivell de tot Europa però la realitat és que el tipus efectiu també ha anat caient. En aquests moments l'Impost de Societats és irrisori sobretot pel que fa a la contribució de les grans empreses. L'eliminació de l'Impost de Patrimoni l'any 2008 i la seva recuperació amb caràcter temporal ens parla d'aquesta dificultat de gravar el capital fiscalment. I l'altra qüestió és la diferència de gravamen entre les rendes del treball i les rendes del capital. El tipus marginal màxims del 45% en el treball és del 23% en el capital, això vol dir que dues persones en igualtat de rendes, però que provinguin una del treball i l'altra del capital, estaran fent una contribució completament diferenciada i injusta. Això cal revertir-ho completament. La competència fiscal internacional és el que ens està amenaçant constantment perquè aquesta imposició del capital es vagi reduint de manera constant, amb amenaces de deslocalitzacions, de fugida de capitals, de rendes... És un element important a posar damunt la taula. La ciutadania ha de ser plenament conscient que això està passant i que és real. Els casos del Papers de Panamà, Wikileaks, Google... evidencien que alguna cosa s'ha de fer.

Per tant, s'ha de trobar la manera de poder gravar d'una manera notable el capital. **Quines són les possibles propostes?** La primera proposta és que cal definir clarament i legislar el concepte d'elusió fiscal, no la tenim ben definida. La Comissió Europea està confeccionant una llista de 30 països considerats paradisos fiscals i que ho siguin per tots els països de la UE. És una llista que no està acordada i que s'està elaborant. Per exemple, Andorra apareix en aquest llistat però no és considerat per Espanya com a un paradís fiscal. Hem de determinar quins són els països on hi ha indicis que quan hi operem hi ha elusió fiscal. En el cas d'Andorra, quan es tanca el conveni de doble imposició per part d'Espanya, Andorra sortia de la llista de paradisos fiscals, en el que qualsevol empresa pot actuar de manera legal i utilitzar-la com un trampolí per minimitzar el seu impacte fiscal. Hi ha portals webs andorranes explicant els avantatges fiscals, en el que el tipus únic del 10% es permet baixar-lo en alguns casos fins al 4%. Altres propostes són sobre les polítiques financeres concretes, com les sicav o les etves, que són una excusa per atreure inversió internacional sense que aquesta tributi o en el cas de les sicav per construir societats teòricament d'inversió col·lectiva però que acaben sent en veritat societats familiars amb més avantatges fiscals respecte altres vehicles d'inversió. En aquests moments la Generalitat promou les etves com un espai d'inversió internacional i de tributació per estrangers. Estem jugant a aquesta carrera fiscal de suma 0. Per tant, ens hem de plantejar com volem atraure capital o inversió estrangera en aquest nou model d'estat i com farem que aquesta inversió contribueixi. Quins projectes tenim damunt la taula? Hauré de veure com incorporem les normatives de la UE que en aquests moments estant implementant, com els informes *country by country*, que ens diuen quantes empreses estan facturant, quants treballadors tenen, que estant pagant d'impostos en cadascun dels països i que dona molt bona informació a les agències tributàries per detectar casos d'elusió fiscal. Cal plantejar-se les línies clares del que les empreses poden fer i deixar de fer. Richard Murphy explica les eines per evitar l'elusió fiscal. Al Regne Unit estant molt més desenvolupades amb el *tax gav*, la diferència entre el que hauríem d'estar recaptant i allò que realment estem recaptant. A Catalunya i a Espanya no es disposa d'aquesta informació. Murphy ha desenvolupat com hauria de ser aquesta *tax gav* i també de com desenvolupar els informes *country by country* per saber que fan les empreses a casa nostra. Les eines les tenim a damunt la taula. L'Agència Tributària Catalana es va dotar fa poc d'un informe de reducció del frau fiscal 2015-2018 molt ambiciós que proposa una *tax gav* per a Catalunya, actuar sobre els beneficis fiscals, o inclús incentius fiscals. Un altre element és un impost de Patrimoni ampli que tingui una funció censal de control de la riquesa, perquè al final no sabem quina és la riquesa del capital acumulat a casa nostra. I una darrera proposta, sorgida de la societat civil organitzada: les zones lliures de paradisos fiscals. Es pretén que diferents nivells d'administracions es declarin lliures de paradisos fiscals, que no contractaran o no promouran els serveis d'aquelles empreses que tracten amb paradisos fiscals. És important declarar el posicionament polític enfront el frau i l'elusió fiscal. S'estant estudiant les implicacions tècniques, per exemple que les empreses declarin quines operacions tenen amb paradisos fiscal.

Quines són les llacunes del sistema fiscal espanyol i quines serien les recomanacions? Per respondre aquesta pregunta pren la paraula en Miguel Angel Mayo. Es fa difícil abordar aquesta qüestió en tant poc temps, davant d'això es proposa la missió d'establir les llacunes de l'Agència Tributària espanyola amb el desig que l'Agència Tributària catalana sigui molt millor. Per a ell és bàsic decidir si el que es vol és una agència pròpia o una agència efectiva, o en canvi una hisenda pròpia i efectiva. En primer lloc, cal establir l'escenari fiscal que per ell té una semblança a una tripleta de petanca, en que si algun dels tres participants falla el sistema es *desmorona*. En el sistema fiscal és el mateix, si no hi ha contribuents no hi ha hisenda, si no gestionem impostos efectius reals tampoc i si no tenim un estat que dicti les normes i que pugui decidir on van aquests ingressos tributaris on es produeix la despesa pública tampoc tenim hisenda pròpia. No obstant, l'escenari que es planteja és la fiscalitat de la República, en el que caldrà canviar el contribuent per un bon contribuent, canviar els impostos amb llacunes per uns impostos justos i canviar l'estructura

d'estat per la que ens interressi. Tot seguit n'enumera els problemes, de baix a dalt. El cinquè, la percepció negativa de l'agència tributària, el quart la dependència normativa, el tercer els objectius erronis, el segon el dèficit d'ingressos i el primer la utilització política de l'agència tributària. Respecte la **percepció negativa de l'agència tributària** ja ho deien els romans, la dona del cèsar no només ha de ser casta sinó que a més ho ha de semblar. La percepció pública de l'agència tributària va anar millorant amb la idea que els impostos es traduïen en serveis públics, fins que va arribar la crisi econòmica. Aquí es va desmuntar la visió pels elevats casos de corrupció política i l'evasió fiscal. Era una realitat. Segons les estadístiques del CIS, el 61% dels contribuents pensa que es paguen molts impostos, és a dir, que no reben pel que paguen. Un 86% creu que no paguen més els que més tenen. Un 94% pensa que hi ha molt frau fiscal. I el 75% pensa que l'agència tributària no s'esforça suficientment en la lluita contra el frau fiscal. El següent problema, **la dependència normativa**. Hem d'assumir que la normativa en matèria fiscal no és una normativa ni autonòmica ni estatal, depenem de la normativa internacional i de la UE. Això significa dues coses, que no podem fixar els impostos al nostra grat i que quan fem operacions internacionals hem d'acudir als convenis de doble imposició, als tractats internacional, a una normativa que s'escapa del control intern i a una manera d'actuar eficient. Per exemple, en el cas d'establir un IVA als productes de luxe xocarem amb la normativa de productes financers, amb la directiva de l'IVA i serà impossible. El problema és que normalment acaba sent més una excusa que una impossibilitat. Davant l'excusa acceptem que les rendes del capital es gravin de manera beneficosa. Hem d'utilitzar els nostres mecanismes per influenciar en la política fiscal comunitària o bé incidir en aquells que si ens permeten modificar allò que realment volem. Per exemple, no podem gravar un IVA als productes de luxe però en canvi si podem gravar la seva possessió a través de l'Impost de Patrimoni o gravar el seu usdefruit amb un Impost de Circulació per al iot o cotxe de luxe. Tercer, **els objectius erronis** de l'Agència Tributària. Ho explica amb un exemple. Imaginem un municipi que tingui una policia que se la premia pel nombre de delinqüents que agafa, com més delinqüents agafa major productivitat. En aquest cas tindrà la missió d'agafar molts delinqüents, de fet li importarà poc el nivell de delinqüents sinó la quantitat. En canvi, al municipi del costat ha d'actuar en funció de l'índex de delinqüència, amb menor índex de delinqüència major productivitat. Evidentment el segon municipi funcionarà millor, perquè li interessarà establir mecanismes perquè no hi hagi delinqüència. A l'Agència Tributària es premien les liquidacions però no que no hi hagi frau. En el cas de la delinqüència algun robatori pot ser per necessitats vitals però en el cas del frau és per pur egoisme, no queda justificat. El segon problema és **el dèficit d'ingressos**. L'Agència Tributària té un dèficit d'ingressos, malgrat tenir uns ingressos amb uns tipus molt alts tenim uns ingressos molt petits. Això a què es deu? Es deu a que algú no paga impostos. A més, en les actuacions s'és ineficaç en un 44% de les liquidacions en els tribunals econòmico-administratius i es perd la meitat dels ingressos de les liquidacions en els tribunals jurisdiccional. A qui beneficia aquesta gran pèrdua i ineficàcia? El 92% dels beneficis fiscals l'utilitzen el 5% de les empreses que són justament les grans empreses. Alhora, el major índex de litigis correponen també a les grans empreses. Llavors entenem a qui beneficia. I per últim, **la funció de l'Agència Tributària** que hauria de tenir una única funció: ser un instrument de servei públic. En el moment que hi ha una Agència Tributària en el que entren els interessos polítics l'Agència trontolla, perquè es converteix en una arma política contundent, que permet controlar l'adversari polític, a favor del propi partit i prendre decisions de contingut polític i no de ser servei públic. A això cal sumar-hi un altre interès, l'interès corporatiu, amb els alts càrrecs de l'organisme amb connivència amb l'interès polític, els quals en cap moment faran cas omís de les instruccions polítiques. El gran problema arriba quan arriben els interessos econòmics, els lobbies econòmics s'aprofitaran que existeixen interessos polítics i corporatius per aconseguir els seus interessos econòmics, és a dir per aconseguir beneficis fiscals o doctrines jurisdiccional. El més important és quedar-se amb la següent frase: no serà l'Agència Tributària més moderna, la més transparent, la més eficaç, la més autonòmica la que triomfarà, sinó que serà aquella Agència Tributària en la qual

els interessos polítics, corporatius i econòmics no hi tinguin cabuda, sinó que únicament tingui cabuda una Agència Tributària com a servei públic.

Quina fiscalitat per promoure l'activitat econòmica?

En Joan Capdevila, diputat al Congrés de Diputats, presenta i modera la tercera de les taules rodones dedicada a tractar quina fiscalitat s'ha de plantejar per promoure l'activitat econòmica, amb les intervencions de Joan Maria Gimeno, fiscalista i president de la Comissió de Fiscalitat de PIMEC, i Albert Colomer, director de la Fundació Privada per l'Autoocupació de Catalunya.

Quines característiques hauria de tenir el sistema fiscal per no desafavorir les petites i mitjanes empreses? Per respondre aquesta pregunta pren la paraula en Joan Maria Gimeno. La seva intervenció se centra en les micro, petites i mitjanes empreses que representen en conjunt el 99,8% de les empreses, en canvi es legisla per el 1,1% de les empreses, es legisla per grans i, en tot cas, mitjanes empreses. Per tant, hi ha una gran desproporció entre el paper cabdal de les micro i petites empreses respecte a la realitat normativa d'aquestes empreses, que són tractades de manera residual. A PIMEC es va organitzar un acte que es va dir "Diguem prou", en els anys de la crisi, en el que es denunciava que les pimes es sentien expulsades i de no ser tingudes en consideració. Per exemple, la reforma fiscal de 2015 plantejava que no havien d'haver règims especials per pimes i micro empreses. No hi ha una definició del que és una pime. A l'impost de l'IVA es considera una gran empresa la que factura a partir de 6 milions d'euros, en canvi a l'Impost de Societats es considera una empresa de reduïda dimensió la que factura menys de 10 milions d'euros, hi ha diferents límits segons el cas. Com podem legislar pimes i microempreses si no tenim clar la importància que tenen en l'economia i quines especialitats tenen? Les pimes no demanen deduccions, bonificacions, exempcions... sinó que es tingui en compte la seva realitat, perquè la seva realitat és diferent de les grans empreses. No té sentit tenir un mateix Impost de Societats que sigui aplicable alhora a Inditex i a un comerç de societat limitada, perquè llavors ens trobem que hi ha coses que no són aplicables de la normativa. Un altre concepte és que quan parlem de fiscalitat es parla de dos tipus de costos, un cost és el derivat de l'estudi de costos. Però hi ha una altra fiscalitat que és la fiscalitat indirecta, hi ha un sistema de gestió dels tributs que el contribuent ha de auto-liquidar, que sense conèixer la llei l'ha d'aplicar i no es pot equivocar. I després d'haver auto-liquidat, ha de complir amb tota una sèrie d'obligacions formals, declaracions informatives, estadístiques... que en la pràctica la pime té la sensació d'estar treballant per l'Agència Tributària durant una bona part de l'any, això són costos indirectes. A la fiscalitat s'han de posar deduccions, exempcions i bonificacions? La fiscalitat no hauria d'influir en les decisions econòmiques d'una empresa, però sí que **la fiscalitat s'ha d'adaptar en el contribuent**, en aquest cas amb una fiscalitat adaptada a les petites empreses. Què justificaria que tinguem una normativa diferent per a pimes? Primer hauríem de veure què és exactament una pime. La pime és un col·lectiu format pel 99% de les empreses del país, que tenen dificultats per accedir al finançament i al crèdit bancari, tenen limitacions en la retenció dels treballadors i en l'assumpció de riscos laborals, hi ha limitacions a la professionalització, a la gestió de l'empresa, a l'accés a la formació professional i al coneixement d'idiomes, tenen limitació en la gestió administrativa i comptable que provoca dificultats per complir les obligacions formals, tenen dificultats en la inversió d'actius de base tecnològica o de recerca i desenvolupament, alta exposició a la morositat que ha d'acceptar terminis de cobrament, dificultat d'accés a la contractació pública, etc. Per tant, no es que hagi d'haver un règim especial, sinó una normativa adaptada per a pimes. **Quines serien les propostes?** No s'hauria d'entrar en tipus de deduccions però sí orientar i assessorar millor una empresa que comença un negoci per saber quin tipus de societat hauria de crear o si n'hi hauria prou de manera individual. Hi hauria d'haver un impost sobre la renda de micro empreses, el 93,7% de les

empreses, i un impost per a pimes amb una tributació semblant a la de les grans empreses. Així solucionaríem uns dels problemes que tenim: facilitar la gestió de l'empresari petit que té una societat limitada. Una altra qüestió és que el micro empresari no es pot diferenciar la renda del treball de la renda del capital, tot és la renda de l'empresari. En aquest sentit, una proposta és que hi hagués una base especial per a l'empresari dintre de l'impost de la renda. Tal com tenim la base de l'estalvi i la base general, traiem la renda empresarial de la base general i gravar-lo en funció de la reinversió de beneficis, etc. En definitiva, que la renda del micro empresari quedés separada. Respecte a impostos sobre el patrimoni, com a manifestació de renda s'hauria de tributar, però també s'ha de tenir en compte que aquesta renda ha de tributar primer en l'impost de la renda i si després s'inverteix en patrimoni i tributa any a any gravar-lo en l'impost de patrimoni. Caldria diferenciar els actius productius dels actius de l'estalvi. No és el mateix tenir com a patrimoni les accions d'una empresa o d'una start-up que un immoble, ens interessa a tots que un empresari inverteixi en una start-up. O bé un impost de successions que després faci impossible continuar el negoci. L'impost de l'IAE no s'entén per part dels empresaris. Per què s'ha de tributar un impost fixe en funció dels metres quadrats, del nombre de treballadors o de l'energia contractada? És una penalització econòmica. Les micro empreses no haurien de pagar IAE. També respecte l'IBI, hi ha una doble imposició en l'impost de patrimoni, en el que es paga pel valor del mateix immoble dues vegades. Potser l'IBI de certs béns hauria de ser deduïble de l'impost de patrimoni. En conclusió, mesures se'n poden fer moltes, però és molt necessari tenir una fiscalitat justa pensada en petit. Si es fa així, es costos indirectes no es produiran i serà més fàcil tirar endavant projectes empresarials.

Quines són les bones pràctiques a nivell internacional per crear un marc fiscal favorable als autònoms i als emprenedors? Per respondre la qüestió pren la paraula l'Albert Colomer, director de la Fundació Privada per l'Autoocupació de Catalunya. Comença dient que parla com a pagador d'impostos i que els paga content per poder disposar de serveis públics. Quan viatja acostuma a dir que "som un país ric" perquè es paguen 25.000 milions en prestacions de tota mena. Del que es tracta és de veure com s'ingressa i es paga això. Parla també en nom del 50% de les empreses, les quals no es consideren empreses sinó autònoms, perquè no tenen cap treballador a càrrec. Si al micro empresari li preguntes si paga per les rendes del capital o del treball, la veritat és que no ho sap. De fet, ni la hisenda actual no sap perquè paga aquest senyor, si paga les contribucions socials (270 euros). El micro empresari té uns ingressos amb un alt risc de que no es produeixin i que generalment no es produeixen i si es produeixen porten incorporats un nivell de despesa molt superiors als que es generen als de per compte aliena. El micro empresari treballa alhora per compte pròpia, per compte aliena i és capitalista. Alguns amb molt risc i altres amb poc. La Hisenda Catalana del futur hauria de canviar el criteri bàsic d'anàlisi dels tributs: en lloc de parlar de l'import s'hauria de parlar de la probabilitat. És un altre enfoc, "aquest ingrés quina probabilitat té vostè de tenir-lo?". Hem de promoure que Catalunya sigui un país en el qual aquells que s'arrisquin siguin beneficiats. Una de les tasques de la Fundació és ajudar les empreses a capitalitzar-se, s'han disposat 9,7 milions d'euros en *business angels*, empresetes amb gran risc. Per exemple, de doctors de la Facultat que estudien un medicament per una malaltia infantil, ni tan sols es pot considerar quota de mercat, perquè no tens cap garantia que ho acabin aconseguint. Entre un col·lectiu d'inversors de 40 nacionalitats diferents, en el que hi forma part, es va plantejar fer una inversió d'aquest tipus. La pregunta és, es pot fer a Catalunya? La resposta és no. Per què? Els tràmits burocràtics dissuadeixen, la inversió es va acabant fent a Londres. **Es pot canviar el model de fiscalitat?** La Fundació va proposar el 2004 la desgravació per *business angels*, de manera que ara és possible desgravar per invertir en una micro empresa, d'una inversió de 20.000 euros te'n tornen 6.000, només en perds 14.000. Implantar-ho a Catalunya va costar 2 anys, després es va estendre a totes les comunitats autònomes. Després, a la ley del emprenedor, es va incloure la desgravació fiscal especificant que no seria compatible amb la catalana. **Quin ha de ser l'enfoc?**

L'enfoc ha de ser més risc, més probabilitat que quantitat. I fer-ho amb alguna drecera, per exemple, un impost sobre les persones automàtiques? Com en el cas de Google, cobrar un tipus 0,0001 per cada clic que es fa per la Hisenda Catalana. Un pagament automàtic per una hisenda automàtica. També l'orientació al client, que recull els esquemes que han posat en marxa la hisenda anglesa, en la que es paga amb taló a final d'any. Són dos esquemes pels petits, per menys de 500.000 euros et redueixen un 20% dels impostos, pagues menys perquè tens un ric grandios a perdre el diners. Sobre l'orientació al client, en Malcolm White va posar en marxa dos programes (Enterprise Investment Scheme i Seed Enterprise Investment Scheme) a la hisenda anglesa en el que et paguen en un taló el mateix dia que acaba l'any fiscal. Aquest són dos esquemes per a micro empreses. En aquest cas, per exemple, si hom inverteix menys de 500.000 euros en una empresa d'algú altre se li redueix un 20% els seus impostos. Pagues menys perquè tens un risc grandios a perdre els diners invertits. Què passaria a Espanya? En un cas hipotètic, si per exemple inverteixes 30.000 euros a 3 empreses diferents. Els primers 10.000 es perden per l'alt risc de la inversió. Els segons 10.000 els recuperes. I els tercers 10.000 els multipliques per 3. En total un benefici de 30.000 del qual n'hauràs de pagar entre un 25% i un 50% d'impostos segons l'enginyeria fiscal. Això què comporta? Que es dissuadeix la inversió en el risc. Sovint es diu que som un país d'emprenedors, llavors en què es nota? Hi ha països que han implantat aquestes mesures de beneficis fiscals i les han avaluat. Què han aconseguit? Dues coses. Per exemple, durant la crisi van pujar la desgravació fiscal del 20 al 30%, graduant-lo amb la llei de pressupostos de cada any. Quan pitjor va l'economia més desgravació fan, tenen les dades actualitzades per observar el comportament. Després van passar l'import màxim d'inversió dels 500.000 euros a 1 milió. El resultat va ser 14 bilions de lliures en inversió. Les pluvàlues si les inverteixes en empreses que estiguin catalogades durant 3 anys tampoc tributen. Què s'aconsegueix amb això? Capitalitzar empreses a marxes forçades. I després van aplicar un programa més petit, the *Seed Enterprise Investment Scheme*, en el que els que inverteixen per sota dels 100.000 la desgravació és del 50%. Fins tot el 2011 van augmentar aquesta desgravació fins el 70%. Per tant, la fiscalitat sobretot ha de ser flexible, transparent i avaluable. Un altre exemple, un impost per totes les societats amb el 99% d'exempcions. Això no és cap disbarat, les sicav, empreses de capital risc, ho tenen així. Legislem-ho també per la petita. Si es pot fer per les grans fortunes per que no amb les micro empreses? Dues coses més. Les *stock options*, per una mala pràctica concreta es va carregar el model, que era molt beneficiós per a la inversió d'accions de micro empreses amb alt risc. A l'autònom se li graven alhora les rendes del capital i del treball, tenint en compte que són les rendes més petites, una mitja de 18.000 euros. Segona, la llarga distància, veure'ls de lluny. En el 2008, en la llei de finances francesa van treure l'Estatut de l'Auto-emprenedor, és a dir, vostè no paga si no ingressa 81.000 euros venent producte o 32.000 venent serveis. Fan una cotització a final d'any en funció de l'ingrés anual, així la hisenda pública dona suport al risc de l'emprenedor, enlloc de cobrar per trimestres, enlloc de cobrar l'IVA quan encara no s'han recuperat els diners. En la Hisenda Catalana s'ha de fer funcionar amb el *Big Data* a favor del contribuent i individualitzat. En resultat, les úniques que creen ocupació són les empreses noves, el 100% d'empreses que no existien fa 10 anys. Si Catalunya vol ajudar a l'emprenedor, enlloc de taxar el risc hauria d'ajudar al risc i poder explicar que Catalunya és un país on ser emprenedor surt a compte.

Cloenda

Per fer la cloenda pren la paraula en Lluís Salvadó, secretari d'Hisenda de la Generalitat. Agraeix totes les aportacions que han donat una visió polièdrica amb l'objectiu de fer compatible un país més just i alhora més competitiu. Apunta algunes reflexions. Ara comencem a fer un debat de la república que farem, la de debò, i ho fem com una societat madura parlant dels impostos. Al final quan se centra en el debat polítiques sectorials s'acaba sumant en despesa, cal en paral·lel pensar quin país des de la lògica impositiva volem construir. S'han presentat rànquings en els països de l'

OCDE, a la cua països de l'est amb estructures públiques poc desenvolupades pagant un 28% sobre el PIB i a l'altre extrem França pagant un 48%. Hem de reflexionar sobre el que volem ser. I a partir d'aquí començar a distribuir la riquesa. Què volem ser? Espanya amb el 34,6%, França al 48 o Romania al 28? La mitjana de la zona euro és en el 41%. Actualitzar-nos a la mitjana europea significaria disposar de 20.000 milions euros més en el conjunt de les administracions públiques. D'altra banda, cal assumir que la societat no té un consens. Per exemple, quan es va sondejar pujar l'IRPF a les rendes superiors de 90.000, que afectava a un 1,5% de la població, es va crear un rebombori. El debat cal obrir-lo i determinar amb precisió. D'altra banda, el frau fiscal. L'Estat espanyol està a la mitjana de la UE. Els països als que ens volem semblar tenen un terç menys de frau fiscal, vol dir que també en tenen de frau fiscal. Per actuar contra el frau fiscal, la única eina important és que el Ministeri d'Economia no estigui imputat per delictes de caire econòmic i fiscal, etc. Es impossible exigir el compliment a l'autònom si el ministre d'Economia acaba gestionant els recursos amb corrupteles. Una altra reflexió, la progressivitat formal és diferent de la real, no som una illa isolada, això pot generar efectes contradictoris per que pots provocar elusió i deslocalitzacions dels que practiquen enginyeria fiscal. Com captar la recaptació del gran capital és un dels grans reptes. No tenim les eines per fer-ho sols, necessitem de la complicitat de la UE per trobar solucions, encara que siguin lentes. La realitat és que mentre les grans empreses paguen tipus impositius del 6% les pimes els paguen molt superiors. Una altra reflexió, els incentius fiscals són molt beneficiosos en molt sentits, també són un forat enorme dins el sistema fiscal, s'ha de saber prioritzar o trobar el punt just i determinar que és estratègic per al país, requereix de priorització. Aquest és un debat complex que té una infinitat d'extensions i de lectures que cal abordar assumint-ne la complexitat. Finalment, a mode de conclusió, remarca que de les reflexions que s'han debatut a la jornada han agafat ganes de fer la República per que tenim l'oportunitat de fer un país molt millor, més competitiu, més just. No volem canviar la bandera, volem canviar el país, volem fer un país millor i molt més pròsper. I La República és l'eina per poder-ho aconseguir.

Francesc Sànchez
Tècnic de polítiques sectorials
acciopolitica@esquerra.cat